

महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार
कल्याणकारी महामंडळ स्थापन
करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय- मत्स्यवि-११२४/प्र.क्र.१५५/पदुम-१४
मंत्रालय, मुंबई- ४०० ०३२
दिनांक- ०४ ऑक्टोबर, २०२४

प्रस्तावना -

राज्यात अनेक वर्षांपासून सागरी मच्छीमार यांचेकरीता स्वतंत्र कल्याणकारी महामंडळ मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत स्थापन करण्याची मागणी मच्छीमार सहकारी संस्था व मच्छीमार बांधवाकडून करण्यात येत होती. तसेच महाराष्ट्रातील सागरी मच्छीमारांची नोंदणी, परवाना वितरण, परवाना तपासणी, नुतनीकरण, निरीक्षण इत्यादी कामे मत्स्यव्यवसाय विभागामार्फत करण्यात येतात. मच्छीमार बांधवांच्या कल्याणासाठी आणि विकासासाठी तसेच त्यांना विविध योजनांचा लाभ देणे इत्यादींसाठी मत्स्यव्यवसाय विभागांतर्गत महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळ स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्याअनुषंगाने खालील प्रमाणे शासन निर्णय घेण्यात येत आहे.

शासन निर्णय -

महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळ स्थापन करण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळाचे मुख्यालय “मुंबई” येथे राहिल.

२. महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळाची उद्दिष्टे व कार्ये खालील प्रमाणे असतील.-

- १) सागरी क्षेत्रातील मच्छीमार बांधवांचे जीवनमान उंचावणे.
- २) परंपरागत मच्छीमारी करणाऱ्या मच्छीमारांचे हिताचे जतन करणे.
- ३) सागरी क्षेत्रात काम करणाऱ्या मच्छीमारांना बांधवाच्या व त्याच्या कुटुंबियांच्या आरोग्य व शिक्षण विषयक बाबींवर उपाययोजना करणे.
- ४) सागरी क्षेत्रात काम करणाऱ्या मच्छीमारांना रोजगारांच्या संधी निर्माण करणे.
- ५) मासेमारी उत्पन्न, विपणन, त्यावरील प्रक्रिया उद्योग याबाबतीत शासनास उपाय सूचविणे.
- ६) मासे सुकविणे, मासे वाळविणे, विक्री तसेच मासे टिकून रहावे यासाठी उपाय सूचविणे.

३. **कल्याणकारी योजना व योजनाची कार्येप्रणाली :-** महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळाकडून राबविण्यात येणाऱ्या योजना व त्यांची अंमलबजावणी याबाबतची कार्येप्रणाली स्वतंत्रपणे विहित करण्यात येईल.

४. महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळाची रचना खालील प्रमाणे असेल.-

अ.क्र.	संचालक	पदनाम
१	मा.मंत्री (मत्स्यव्यवसाय)	अध्यक्ष
२	मा.राज्यमंत्री (मत्स्यव्यवसाय)	उपाध्यक्ष
३	अ.मु.स./प्र.स./सचिव (मत्स्यव्यवसाय)	सदस्य
४	आयुक्त मत्स्यव्यवसाय	सदस्य
५	उपसचिव (मत्स्यव्यवसाय)	सदस्य
६	नॉदणीकृत सागरी मच्छीमार संस्था यांचे प्रतिनिधी (५ सदस्य) १) मुंबई शहर व मुंबई उपनगर -१ सदस्य २) ठाणे-पालघर-१ सदस्य ३) रायगड -१ सदस्य ४) रत्नागिरी- १ सदस्य ५) सिंधुदुर्ग -१ सदस्य	अशासकीय सदस्य
७	सहआयुक्त मत्स्यव्यवसाय (सागरी)	सदस्य सचिव

५. महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळातील, नियुक्त करावयाच्या अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या पदनिहाय/बाबनिहाय खर्च खालील प्रमाणे असेल.-

अ.क्र.	पदनाम	एकूण पदे
१	व्यवस्थापकीय संचालक	१
२	कल्याणकारी संचालक	१
३	प्रशासकीय अधिकारी	१
४	विकास अधिकारी	४
५	वित्त व लेखाधिकारी	१
६	बहुकौशल्य कर्मचारी	६

- १) उपरोक्त कोष्टकात नमुद पदांच्या सेवाशर्ती या स्वतंत्ररित्या विहित केला जातील.
- २) महाराष्ट्र सागरी कल्याणकारी महामंडळ या मधील व्यवस्थापकीय संचालक व वित्त व लेखाधिकारी ह्या दोन्ही पदावरील अधिकारी राज्य शासनामार्फत प्रतिनियुक्तीने नियुक्त करण्यात येतील. उर्वरित पदावरील नियुक्ती महामंडळाकडून कंत्राटी पध्दतीने करण्यात येईल.
- ३) महामंडळासाठीच्या अधिकारी व कर्मचारी यांच्यावरील वेतनाचा खर्च राज्यशासनाकडून महामंडळास देण्यात आलेल्या अनुदानातून भागविण्यात येईल.

४) महाराष्ट्र सागरी कल्याणकारी महामंडळ खर्चासाठी सद्यःस्थितीत महाराष्ट्र मत्स्योद्योग विकास महामंडळासाठी (MFDC) असणारे लेखाशिर्ष असेल.

६. महाराष्ट्र सागरी मच्छीमार कल्याणकारी महामंडळ स्वायत्त व स्वयंपूर्ण व्हावे, यासाठी शासनाकडून एका वेळेचे अनुदान म्हणून रु. ५०.०० कोटी उपलब्ध करून देण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.

हा शासन निर्णय मा. मंत्रीमंडळाच्या दिनांक ०४/१०/२०२४ रोजीच्या बैठकीतील मान्यतेस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

७. सदरचा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२४१००४१६३४२९३३०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(किशोर जकाते)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव
२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. उप मुख्यमंत्री (गृह) यांचे सचिव
४. मा. उप मुख्यमंत्री (वित्त व नियोजन) यांचे खाजगी सचिव
५. मा. मंत्री (मत्स्यव्यवसाय) यांचे खाजगी सचिव
६. मा. मुख्य सचिव यांचे सहसचिव, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
७. अप्पर मुख्य सचिव, (नियोजन), मंत्रालय, मुंबई
८. अप्पर मुख्य सचिव, (वित्त), मंत्रालय, मुंबई
९. आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
१०. प्रादेशिक उपायुक्त, मत्स्यव्यवसाय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई/पुणे/नाशिक/औरंगाबाद / लातूर/अमरावती/नागपूर
११. सर्व सहाय्यक आयुक्त, मत्स्यव्यवसाय
१२. महालेखापाल १/२, महाराष्ट्र (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखा परिक्षा), मुंबई/नागपूर
१३. अधिदान व लेखापरिक्षा अधिकारी, मुंबई
१४. निवासी लेखा अधिकारी, मुंबई
१५. सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
१६. सर्व उपकोषागार अधिकारी
१७. कक्ष अधिकारी-१२/१३/१६.
१८. निवडनस्ती